

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 28/3 07 om Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE).

(Redegørelse nr. R 7).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

1. INDLEDNING.

I 2006 kunne OSCE byde velkommen til medlemsland nummer 56. Kun to uger efter at have stemt for uafhængighed ved en folkeafstemning bad Montenegro om optagelse. Forinden havde den nye stat erklæret, at den accepterede alle OSCE-forpligtelser. Montenegro så også gerne en fortsat OSCE-tilstedeværelse for at hjælpe landet med dets reformbestrebelse. Kort efter blev organisationens 18. feltmission etableret. Montenegros hurtige optagelse viser, at OSCE fortsat øver tiltrækning for lande, der ikke er medlem af EU og NATO.

OSCE spiller stadig en vigtig rolle. Historisk bidrog organisationens forløber, Helsingforsprocessen, til Murens fald og den kolde krigs afslutning. I dag er organisationen fortsat et forum for en åben og direkte dialog inden for de tre dimensioner på det sikkerhedspolitiske-militære, det menneskeretlige og det økonomisk-miljø-mæssige område mellem lande i Europa, Nordamerika, Kaukasus og Centralasien. Det er en platform til på en og samme tid at styrke de transatlantiske bånd og inddrage Rusland i den europæiske sikkerhedsarkitektur.

Men OSCE er i lige så høj grad et praktisk instrument. Dets 18 missioner og 3 institutioner støtter og vejleder nye demokratier om udarbejdelse af forfatninger og love, træning af politi og dommere, opbygning af frie medier og beskyttelse af mindretal. Organisationen hjælper med at opbygge aktive civilsamfund og støtter menneskerettighedsforkæmpere – vigtigt i en situation, hvor den demokratiske udvikling er gået i stå eller viser tilbageskridt i visse lande. OSCE spiller også hovedrollen i valgobservationer og er mægler i en række fastlåste konflikter. Med udgangspunkt i OSCE-forpligtelserne – et demokratisk regelsæt – holder landene hinanden fast på fundamentale værdier og forsøger at tage

hånd om problemer, inden de udarter sig til kriser.

De senere år har OSCE imidlertid også været under pres. Især Rusland insisterer på en »reform« af organisationen. Denne dagsorden fyldte meget i 2006. Som svar vedtog ministerrådsmødet i Bruxelles i december en pakke med effektiviseringsforanstaltninger. Det er et dansk ønske, at OSCE herefter i højere grad igen skal koncentrere sig om sine kerneopgaver.

Tegningesagen kom også på OSCE's dagsorden i 2006. Der blev afholdt to særmøder som opfølgning på sagen, og aspekter fra sagen indgik i en række andre møder og konferencer. OSCE-formandens personlige repræsentant mod diskrimination af muslimer besøgte Danmark i maj 2006.

2. MINISTERRÅDSMØDET I BRUXELLES.

Ministerrådsmødet i Bruxelles den 4. – 5. december 2006 var vellykket og præget af gode, konstruktive forhandlinger.

Ministrene traf en serie beslutninger inden for alle OSCE's klassiske arbejdsområder – og et par nye. Det drejede sig bl.a. om terrorismebekæmpelse, våbensmugling, strafferetssystemer, menneskehandel, seksuel udnyttelse af børn, bekæmpelse af intolerance, organiseret kriminalitet, transport og energidialog. Til stor beklagelse for bl.a. EU kom en beslutning om OSCE-støtte til menneskerettighedsforkæmpere ikke i hus, da den mødte indædt modstand fra Belarus, Uzbekistan og Turkmenistan. Danmark fik sat et vigtigt fingeraftryk på bl.a. strafferetsbeslutningen, hvor det ved dansk indsats lykkedes at sikre en omtale af forbuddet mod tortur, der levede op til FN's torturkonvention.

Mødet vedtog en »reformpakke« omfattende en række praktiske og administrative skridt til effektivisering og tilpasning af OSCE.

På grund af russisk modvilje mod omtale af forpligtelserne indgik på Istanbul-topmødet i 1999 om russisk tilbagetrækning af tropper og materiel fra Georgien og Moldova kunne der heller ikke i 2006 vedtages nogen politisk sluterklæring. Også forsøg på at nå til enighed om regionale erklæringer om henholdsvis Georgien og Moldova led skibbrud i lyset af uenigheden om disse forpligtelser. Mødet sluttede i stedet med en formandskabsudtalelse, hvilket var langt at foretrække frem for en udvandet erklæring.